

SZABADSÁG

The oldest established and largest Hungarian paper in the United States

Thirtieth year. Published daily by
The Szabadság Printing & Publishing Co.

(An Ohio Corporation. B. K. Casra, President; Dr. Andrew Casra, Sec'y-Treas.)

Founded by: **E. T. Kohányi** Alapította: **Kohányi Tiborné**
 DR. ANDREW CSERNA, Editor

Printed and Published at: Szerkesztőség és kiadóhivatal
700-702 Huron Road (P. O. Box 171) Cleveland, O.
 Telephone: Bell, Main 3276. Cuy. Central, 1231.

ELŐFIZETÉSI ÁR: Az Egyesült Államokban és Kanadában egész évre \$3.00, félre 1.50. — Kijelentés: egész évre \$10.00, félre 5.00. — SUBSCRIPTION RATES: United States and Canada one year: \$3.00, half year: \$1.50. — Foreign countries: one year: \$10.00, half-year: \$5.00. — Cleveland one year: \$3.00, half-year: \$1.50.

Entered at the Post Office Cleveland, O. and admitted for transmission through the mails as Second Class Matter.

New York irodánk címe: Eastern Office:
Room 603 Tribune Bldg., 154 Nassau St., New York
 Osztályvezető: **Joseph Morvath, Manager.**

Harding pihenni fog a fásasztó harc után

Texas államban piheni ki a harc fátadalmait a győzelmes megválasztott elnök. — Pédátlan ünnepe volt Marionnak. — Harding és Mrs. Harding a szavazóbódében.

Harding szenátor, az Egyesült Államok unjoman megválasztott elnöke a választások éjszakáján újból kijelentette azt, amit már a kampány során többször kijelentett, hogy tudniillik november havában vakációra megy, kipihenni a választási hadjárat fárasztó munkáját. Ezért még e hét végén Mrs. Hardinggal és több barátjával együtt a délközépre utazik.

A társaság külön kocsióban St. Louison keresztül Texasba megy és egy ideig Browns ville mellett, Point Isabelben fog megpihenni. Itt, a Mexikó öböl partjának eme kies pontján aztán halászhajónak, fűződhetnek és kedvükre süti-tekthetik magukat a dél forró napjain. Ezen a helyen igazán ideálisak a klimatikus állapotok.

Azokban Harding szenátor vagy elfeledkezett arról, vagy kivételesen sokáig aludt, azonban tény az, hogy már tíz óra is elmúlt akkor, amikor a feleségével és két jó barátjával együtt leszállt az autóból, ahol szembetalálta magát a tömeggel és a fényképezőgépeknek egész özönével.

Először már jókora vonalban állottak a szavazók a bódé előtt. Sokan át akarták adni a helyüket Hardingnak és Mrs. Hardingnak, azonban az elnökjelölt nem engedte, hanem ragaszkodott ahhoz, hogy a sort követhes-

se. Mialatt a sor lassan nyomul előre a bódé felé, buzgó dolgoztak a fényképmáskák és a mozgóképfelvételek fényképei különösen kitettek magukért. Ez a fényképfelvétel adta meg az igazi zamattal a jelenetnek. Közben úgy Hardingnak, mint Mrs. Hardingnak gyakra kellett "pót" változtatni a fényképezés köré. Az egyik barátságos arcot kért, a másik az en face helyett profilt akart, azonban az elnökjelölt és a felesége rendíthetetlen nyugalommal tűrték az attackot és szívesen tették eléget az érzékeny fényképezői kére-
 Mrs. Harding a férje előtt kapta meg a maga szavazólapját. A választási segéd barátján kiáltozta: "Florence Kling Harding, 348-as szám."

Amikor a nagy esomó szavazólapot kézbe kapta, Mrs. Harding így kiáltott fel: "Az istenért ezeket mind én kapom? Azonban tény az, hogy a szavazás maga Mrs. Harding részéről nagyon kis időt vett igénybe."

Warren G. Harding 1920-as szám, mondotta a segéd és az elnökjelölt, kezében a szavazólapokkal eljutott a helyiség függönye mögé.

A szavazás után Harding és Mrs. Harding egy kis "party"-t tartottak az otthonukban, ahol az immár történelmi jelentőségűvé vált "front porcon" a fényképezés, a mozimozgók újabb támadást intéztek az új elnök és környezete ellen és száporán csináltak a felvételeket.

Dél felé a szenátor és a barátai Columbusba autóbiltozta, ahol Harding egy barátjával buzgó játszóta a golfot. Csak este fél tértek vissza Marionba, kelő időben azonban ahhoz, hogy idejokorán értesülést nyerjenek az óriási, a szinte nem is remélt arányú nagy diadalról.

It Was Your Wish Woodrow Wilson

FINISHED! The people of the United States have answered the appeal of their president. They expressed their will frankly and concisely. Woodrow Wilson put a question to the American people and the answer came—an absolute refusal to submit to the political juggling which has lain like a curse, upon the shoulders of this country. It was the wish of the President himself. He made the statement several months ago that the question of joining the Wilsonian League of Nations should be decided by a "solemn referendum".

The stubbornness of President Wilson brought the League of Nations to an issue in the presidential campaign. He has to accept the manifestation of the peoples will as he provoked the peoples decision in this matter.

Election day has the character of a festival for the American people. On the second of November the will of the American people found expression. All over America the result of the presidential election was echoed by joyful outbursts of the heart. But there is a place where its effect is entirely different, where it caused sadness and disillusion. This place is the White House.

Not long ago Woodrow Wilson was looked upon as the greatest man of our present time. Now he is a fallen man. The peoples of Europe have already turned away from him, but in his extreme shortsightedness, he still trusted in the American people. The result of the election proves his meager political judgement. It indicates that the President of the United States was not at home even in the psychology of his own people.

There was a time, when he, in a rather aggravating manner, maintained the attitude that the Republican majority of the Senate did not reflect the views of the American people and therefore was not entitled to speak in the name of the American people. He opposed at that time, the properly elected representatives of the people. The question arises now as to whether he is willing to oppose the people as a whole?

Woodrow Wilson has reached that sad stage in his career when everybody utters his name with pity. Poor Woodrow Wilson!

The result of the presidential election of 1920 constitutes a new chapter in American history. By electing Warren G. Harding for President, by hurrying into the Republican ranks with an unprecedented majority, with a loud voice the American people notify the world that it is the wish of the United States to stand on her own feet and follow the way shown by George Washington and graded to smoothness by men of the caliber of Monroe and Lincoln. The free people of America declined to go into Mr. Wilson's labyrinth.

The victorious great powers of Europe, swollen and stretched by the result of the world war may take notice of the fact that it is against the wish of the people of America to take part in any imperialistic alliance and to throw themselves into the service of selfish and foreign interest. Woodrow Wilson might have promised anything in Paris,—but to make good his promise and to give, to give is up to the people of America.

The fight over the foreign policy has lasted almost two years between the President and the Senate. Two years have elapsed since the end of the war, since arms were laid down by the crushed armies of the Central Powers, but still there is yet no peace in America. There is no peace in other parts of the world, but it is the demand of a justifiable egotism to make peace at home first of all. Official peace has been hindered by the unhealthy stubbornness of one man and the same man was the one who has made impossible any constructive work and enterprise. This one man has stood against the representatives of the people and has finally forced out the judgement of the people.

Will the same man bow before that judgement now? Will Woodrow Wilson admit his terrible blunders, or will he try again to "prove" his being right by a new literary wonderwork or by a splendid speech? There is no appellate forum. The severe verdict was spoken by the highest court on November 2nd.

Although the political differences which separate us from President Wilson are very great we have not the slightest doubt but that he is a thorough American. And because he is a thorough American he will have to admit his blunderings, will have to work with all his power to obey the people's wish, he will have to break with his adventuring in foreign politics and will have to refrain from putting any obstacles in the way of speedy execution of the people's verdict.

Finished! The answer has been given by the American people! As you have wished it Woodrow Wilson.

Hosszabb pihenés után innen Galvestonon és New Orleanson keresztül Panamába utazik a társaság és meg fogja tenni az utat a csatornáig keresztül is. Visszafelé azután tengeri úton jönnek majd New Yorkig, ahonnan azután körülbelül december hatodikán Marionba fognak visszakerkezni majd.

Az új elnök ezt a vakációt igazi vakációnak tervezi, a mely idő alatt félre fog dobni minden országos gondot, problémát, a kabinetalakítás nehézségeit és a politikai konferenciák jórészt fátadalmakat. Mindezeket majd Marionban fogja újra elkezdni, mert az a szándéka, hogy március negyedikéig, amíg a Fehér Házból úgy is gazda be nem vonul, ideje nagyrészt ebben az ohioi városkában fogja eltölteni.

Ez pedig azt jelenti, hogy Marion lesz az a hely, ahol a tél folyamán a jövő kabinetjét összeállítja, ahol az ország nagy elméi találkoznak, ahol a tanácsok és a megállapodások a tervezetét annak az igazi népszerűségnek, a melyet a szenátor a Nemzetek Ligája helyén megígért az amerikai népeknek.

És Marion városán meg is látszott a választás estén a lelkesedés. Amikor a kora estei órákban már bizonyossá vált, hogy Harding felé hajlik az országos közvélemény, Marion népe seregestől vonult ki az otthonukból és megtölte az utcákat, zájost, lármás jelleggel adva az amúgy pedig igen csöndes kis városkának.

Éjjeli tíz órára már az utcán hemzsegett a városka egész lakossága. A tömeg egyre-másra tartotta a parádékat az utcákon, közben többször is elvonulva az új elnök háza előtt, ahol természetesen getvő volt a éljen-zés és a hurrián. Jóval éjjel után még mindig tartott a zájost tüntetés. A város Harding megválasztásával együtt a saját hírnevének megszületését is ünnepte.

Harding maga egész éjjel-utánig talpon volt és egyre-másra kapta a választási híreket. Közben eljötték a házához a szomszédok, jóbarátok és természetesen melegen üdvözölték és lelkesen ünnepeleltek az új elnököt.

Közben természetesen úgy Harding, mint Mrs. Harding éltek a szavazópolgári jogukat és leadták a szavazatukat. A történelmi jelenet ott folyt le a negyedik wardban egy kicsi mangarabásból alakított szavazóbódében. Igazi történelmi jelenet volt, mert most volt az első esete annak, hogy az elnökjelölt és a felesége együttesen szavazhat-

És Marion városát természetesen tisztában volt azzal, hogy a falai között egy ilyen jelenet fog lefolyni. Ezt természetesen meg kellett ünne-

gálni, még pedig méltóképen. A hír az volt, hogy a szenátor és a felesége már reggeli kilenc és fél órakor ott lesznek a szavazóbódé előtt. Ezért erre az időre már jókora tömeg gyűlt ott egybe, hogy a fontos jelenetnek tanuja lehessen.

Azonban Harding szenátor vagy elfeledkezett arról, vagy kivételesen sokáig aludt, azonban tény az, hogy már tíz óra is elmúlt akkor, amikor a feleségével és két jó barátjával együtt leszállt az autóból, ahol szembetalálta magát a tömeggel és a fényképezőgépeknek egész özönével.

Először már jókora vonalban állottak a szavazók a bódé előtt. Sokan át akarták adni a helyüket Hardingnak és Mrs. Hardingnak, azonban az elnökjelölt nem engedte, hanem ragaszkodott ahhoz, hogy a sort követhes-

teni gondviselés megpróbáltatásokat mért is reánk. Hitünk-höz való ragaszkodással és az Ó akaratában való föltétlen megnyugvással az elnök tor-nyosuló nehézségekből végül is diadalmasodni fogunk. Ebben a meggyőződéssel és jó hisz tudunk, hogy messze Nyugaton élő hitestvéreink éppen úgy át vannak havta a közös összetartozásosság ér-
 Folyó évi november havában lesz háromszázadik évfordulója annak, hogy az Angliából hithűbő való ragaszkodásunk miatt rájuk váró büntetésből elől Hollandiába menekült puritánok Angolországból hozták csak lakozott hitestvéreikkel a "Gyöngyvirág" hajón észak-amerikai partvidékeire hajóva, megvetették alapját az első maradvány gyarmatnak, melyből évszázadok folyamán az isteni gondviselés korunk leghatalmasabb államainak egyikét, az észak-amerikai Egyesült Államokot létesítették. Erre a gyarmatlapításra a puritánok az általunk is vallott evangéliumi hit forrásai-ból merítették erőt; hisz ki-mondott céljuk volt minden fátadalm és feltornyosuló nehézség között Krisztus evangéliumát a távolabbi országokban is terjesztani. Ugyan az a közös hit, mely a reformáció századában megszületett a közös összetartozásosság ér-
 Kérem, hogy a közösen vallott hit, mely a Krisztus mint legfőbb főtől azokat az egy-házakat egy közös törekvé-
 Kérem, hogy a közösen vallott hit, mely a Krisztus mint legfőbb főtől azokat az egy-házakat egy közös törekvé-

szentírástól, az evangéliumtól, az isteni gondviselés korunk leghatalmasabb államainak egyikét, az észak-amerikai Egyesült Államokot létesítették. Erre a gyarmatlapításra a puritánok az általunk is vallott evangéliumi hit forrásai-ból merítették erőt; hisz ki-mondott céljuk volt minden fátadalm és feltornyosuló nehézség között Krisztus evangéliumát a távolabbi országokban is terjesztani. Ugyan az a közös hit, mely a reformáció századában megszületett a közös összetartozásosság ér-
 Kérem, hogy a közösen vallott hit, mely a Krisztus mint legfőbb főtől azokat az egy-házakat egy közös törekvé-

szentírástól, az evangéliumtól, az isteni gondviselés korunk leghatalmasabb államainak egyikét, az észak-amerikai Egyesült Államokot létesítették. Erre a gyarmatlapításra a puritánok az általunk is vallott evangéliumi hit forrásai-ból merítették erőt; hisz ki-mondott céljuk volt minden fátadalm és feltornyosuló nehézség között Krisztus evangéliumát a távolabbi országokban is terjesztani. Ugyan az a közös hit, mely a reformáció századában megszületett a közös összetartozásosság ér-
 Kérem, hogy a közösen vallott hit, mely a Krisztus mint legfőbb főtől azokat az egy-házakat egy közös törekvé-

A magyarországi református egyház üdvözlő irata az Egyesült Államok ref. egyházához

— A "SZABADSÁG" budapesti levelezőjétől. —

Budapest, okt. 5.

A magyarországi református egyház zsinata, a "Zaradok Átvák" emlékünnep alkalmából elhatározta, hogy testvéri szeretettel üdvözlő és üdvözlő iratokat küldjön az Egyesült Államok református egyházához. Az angol nyelven megfogalmazott üdvözlő irat magyar fordításban így szól:

Kedves Testvéreink!
 Folyó évi november havában lesz háromszázadik évfordulója annak, hogy az Angliából hithűbő való ragaszkodásunk miatt rájuk váró büntetésből elől Hollandiába menekült puritánok Angolországból hozták csak lakozott hitestvéreikkel a "Gyöngyvirág" hajón észak-amerikai partvidékeire hajóva, megvetették alapját az első maradvány gyarmatnak, melyből évszázadok folyamán az isteni gondviselés korunk leghatalmasabb államainak egyikét, az észak-amerikai Egyesült Államokot létesítették. Erre a gyarmatlapításra a puritánok az általunk is vallott evangéliumi hit forrásai-ból merítették erőt; hisz ki-mondott céljuk volt minden fátadalm és feltornyosuló nehézség között Krisztus evangéliumát a távolabbi országokban is terjesztani. Ugyan az a közös hit, mely a reformáció századában megszületett a közös összetartozásosság ér-
 Kérem, hogy a közösen vallott hit, mely a Krisztus mint legfőbb főtől azokat az egy-házakat egy közös törekvé-

szentírástól, az evangéliumtól, az isteni gondviselés korunk leghatalmasabb államainak egyikét, az észak-amerikai Egyesült Államokot létesítették. Erre a gyarmatlapításra a puritánok az általunk is vallott evangéliumi hit forrásai-ból merítették erőt; hisz ki-mondott céljuk volt minden fátadalm és feltornyosuló nehézség között Krisztus evangéliumát a távolabbi országokban is terjesztani. Ugyan az a közös hit, mely a reformáció századában megszületett a közös összetartozásosság ér-
 Kérem, hogy a közösen vallott hit, mely a Krisztus mint legfőbb főtől azokat az egy-házakat egy közös törekvé-

San Jago De Chile

Valparaiso, ami spanyol nyelven paradicsomot jelent, Chile fővárosának. San Jago De Chilenek a tengeri kikötője. Egy amerikai újságíró, aki nem régebben érkezett vissza s déli-amerikai utjáról, a cikksorozatában a többi között kitér San Jago De Chile fővárosára is s azt mondja, hogy nem lehet a fővárosról beszélni-
 Valparaisot nem említjük meg. Chile az ipari és kereskedelmi élet központja, a chilei kultúrának az összes szála a fővárosban futnak össze, de a harmine mérföldnyi távolság ellenére a tengeri kikötő és a főváros között olyan élénk és eleven a kapcsolat, hogy a két várost voltaképpen egynek kell tekinteni.

San Jago De Chile esztendővel ezelőtt teljesen klerikális hatással állott. Olyannyira, hogy a jesszuiták befolyása például még a nők öltözködésére is kihatott hatással volt. A nőknek csak egyszerű fekete ruhában volt szabad járniuk az utcán, de nem hiába ravaszok a nők, ha chilei-
 San Jago De Chile rendkívül élénk város. A város karaktere teljesen spanyol s különösen az úriúrsághoz tartozik (mert minden köztársasági államforma ellenére a chileiek, spanyol tradíciók hátsó alatti ilyen különbséget tesznek egymás között) szertük utánözni a spanyol uris-
 Ujabbán mozgalom indult meg az idegenforgalom fejlesztése érdekében. A múltban, elsősorban kereskedelmi okoknál fogva, németek mentek nagy számban Chilebe, újabbán azonban ezt a szerepet az angolok és az észak-amerikaiak kezdik átvenni. Statisztikai adatok ugyan nem állanak a rendelkezésre — írja az amerikai újságíró, de hozzáfűti, hogy a chileiek nemzetiségűek szerint az elmúlt hónapokban rendkívül megerősödött a kereskedelmi kapcsolat Chile és az Egyesült Államok között.

A chilei nép ambíciós, munkaképző, amiben csakugyan nagyban különbözik európai spanyol testvéreitől.

40 DOLLÁR

kamatot fizetek egy évre minden nélem elhelyezésre: 1000 dolláros takarékbetét után.

KISS EMIL

BANKER
 133 Second Avenue, New York.

Karácsonyi ajándék

A LEGYŐZŐS
 A LEGSZÉP
 A LEGOLCSÓBB
 A LEGHASZNOSABB

HA ÁLTALUNK KÜLD PÉNZT ROKONAINK AZ ÓHAZARA.
 Küldeményét a leggyorsabban ide hozzák, amit az átvevő sajtóközvetítő alárúsz nyugtájával igazolunk.

NE TÖRJE FEJÉT

azon, hogy itt élő rokonait mivel lepje meg

KARÁCSONYRA

hanem adjon nekik egy Németh State Bank által kiállított **BETÉT-KÖNYVET**, mely

4%

kamatot hoz. Az ilyen értékes ajándékunk mindenki örül. — A betétet bármikor visszafizetjük. — Szép karácsonyi ajándék a

HAJÓJEGY

is, mellyel óhazai rokonaink kijutását lehetővé teszi. — A betétösszeg szükséges okiratokat **KÖZJEGYZŐI OSZTÁLYUNK** kiküldetésre és pontosan kiállítja.

NEMETH ÁLLAMI BANK

NEMETH JANOS, elnök.

FŐÜZLET: 10 E. 22nd STREET a Bankpalotában

FIKÖZLET: 1597 SECOND AVE. corner 83rd St.

NEW YORK CITY

Ezt kérje!

Keresse a halászt, a "Kiválóság jelét"

minden üveg Emulsió, amit vessz. Ez azt jelenti, hogy Ön mindig **Scott's Emulsion-t** fog kérsni.

Scott & Borne, Bloomfield, N. J. 20-15

FIGYELJ MAGYAR!

KARÁCSONYRA HAZAUTAZHAT, három nap alatt megszerezze az utlevélét, jöjjön azonnal. MAGYARORSZÁGBÓL kihozhatja családját — jöjjön hozzáunk felvilágosításért. HAJÓJEGYEKET KAPHAT az összes vonalakra. SEGITSE CSALÁDJÁT, küldjön pénzt karácsonyra, jöjjön s győződjön meg, áraink a legalacsonyabbak. SURGONYI ES POSTAI PÉNZKÜLDÉS. Általános biztosítás — Házak, farmok vétele és eladása

BOLLA ÉS FIA, Bankárok

2218 West Jefferson Ave., Detroit, Mich.
 Bolla Building hc

"Gondolatokat tett követte"

"Nem tudom már tovább tenni, hogy az Önök dohányát meg ne dicsérjem, mert már annyira voltam, hogy felgyokogtam a dohányzással, mert mindenféle dohányt megpróbáltam, de egy se volt józóni, míg végre megláttam egy üvegben az önök

NÉGYES DOHANYÁT

amelyből azonnal vettem egy csomagot s azóta megint józóni pipálok".

Igy ír Veres Gusztáv detritói lakos s ugyangy vélekedik mindenki, aki csak használja.

Vegyen Ön is egy csomagot s meglátja, hogy jobbat még az óhazában sem pipált. Kapható minden jobb üzletben. Ha az Ön üzletében nem tartja, írja meg a címét s mi küldünk Önnek egy minta csomagot s ajándék árjegyzékünket. Cím: **JAKAB ÉS TÁRSA**

423 EAST 5TH STREET, NEW YORK, N. Y.

VALÓDI CALIFORNIAI TISZTA Szőlő Must

FEHER VAGY VERES. Lágymos, kb. egy gallonos kannában szállítjuk. Egy 6 kannás láda ára \$12.00 l. s. b. Chicago. Ugyazint kapható 50 gallonos hordókban is. Kijelentés, hogy megvásárolásához kérjen felvilágosítást. Ügynekedet keressék.

California Grape Co.
 138 No. L. Salle St. Room 21, CHICAGO, ILL.

Néhány liter californiai szőlőlének van meg előkészítve, hogy sürgősen felvilágosítsák.

VÁLSÁG FENYEG JOHN B

A munkanélkü mos szaporod gos helyzet Angliát.

Az újságok kom irnak a közel

LONDON, nov 23. A történelmi forrásokban ment a trónviszonyok, min Etkéintve az emlynek a megnapra, hétről-hét maguk a belvisonok Angliában, a lomra adnak a től sok rejtélyre rejtete magában.

Otto H. Kahn amerikai bankár, pái utjáról nem vissza az Egyesült államokba volt az a felvétel, hogy a háborús peritások Angliában hangjai most nem gáztalók. A válszó jelképe utána lehet hotlandi annyira észrevehető az nem veszt tudni nem akar vagy a gazdasági szempontlában nem ért.

Angliában ezidőszázer volt a közöl van. Különösen azon vannak, hogy embereknek munkák, de eddig az érdeklődés csak a tereképpen közti napokként egy-kapuit, részben az bírja azt a költsé nyers anyag beszer megkövetel, ma azért, mert a re és igénytelen volta ja az ilyen kisebb vállalatok fenntar

Anglia két legközpontjából, Live Manchesterből re mistiköz tartalmu nek. A jelenlegi nyokait ebben az azokkal, amelyek azelőtt, ott uralk csak nem is lehet táni.

Az újságok ma hangon, irnak a k Zavarogatók, a t szagított népek gásban megnyilván potáról irnak, meg ságok is, amelyek eddig a higradit galmat hirdették.

John Bull csak gos idők fenyeget serezeséről beszél csak kisebb zavrogók át a telén.

ÖNGYILKO

Szerelmi bánatában félelmében, hogy menni nem fog, tével.

CHICAGO, nov 23. Mary Burdengen származása nő, ak érkezett Zürichba ma a hozzátartozói mérgete magát. A ban halt meg.

Hátraagyott leja, hogy azórt véte, mert az ideig érte neki, hogy jón Amerikába. írta, hogy megzo s nincs szándékát vándorolni.

Ez fajt nekem ső sorában — de a tudat is, hogy férjhez nem megy egyszer tudok szőtobbózz. Inkább temmel.

A nő huszonkilé volt.

NE FELEJ

óhazai ba

Szeressen nekis csonty.

Küldjön nekik y \$2.75-ért

1000 magya

A legbiztosabbabban küldheti el

The State B

378 GRAND NEW YORK

onyi ajándék

ONAINAK AZ ÓHAZARA. alatt kifizetjük, amit megtajával igazolnak.

FEJÉT

NYRA

ank által kiállított BETÉT.

EGY

élet, lehetővé teszi. — A ZSÉGYZOI OSZTALYUNK

MI BANK

S, elnök. FIOKÜZLET: 97 SECOND AVE. corner 83rd St. K CITY

tizezer dollárban állapot meg.

Nem igaz — jegyezve meg a második Mrs. Gates — öt ezer dollárban. bíró megállapította, hogy a férj öt ézerrel többet ér, ezért még sem. Végre kitta az ítéletet, hogy másodszor Mrs. Gatesnek az első Mrs. Gatesnek a férjhez ezer dollár kell fizetni.

KÉRJE!

Kiválóság jelöl! Kiváló Emulsió, amit az. Ez azt jelenti, hogy mindig Scott's Emulsion-t kérem. 1111 & Bowne, Bloomfield, N. J. 20-15

AGYAR!

HAT, három nap alatt fejlődik azonnal. hatja családját — jövő összes vonalakra. n pénz karácsonyra, nk a legalkalmasabbak. PÉNZKULDES. armok vétele és eladása

Bankárok

, Detroit, Mich. he

ett követte"

hogy az Önök dohányát a voltam, hogy felhagytam dohánnyal megpróbáltam, de am egy üzletben az önök ANYÁT magot s azóta megint jókos s ugyany vélekedik

ALÓDI CALIFORNIAI TISZTA zölő Must

FEHÉR VAGY VERES. egmentes, kb. egy gallonos üvegekben szállítjuk. Egy 6 más láda ára \$12.00 f. o. b. cs. Ugyazintán kapható gallonos üvegekben is. Kérje be rendelését még ma, kérjén felvilágosítást. Ugyazintán kérésünk. California Grape Co. No. La Salle St., Room 26, CHICAGO, ILL. Vékony bőr csomagolást adunk, ami meg akadályozza a gyümölcs savasodását.

VÁLSÁGOS IDŐK FENYEGETIK JOHN BULLT

A munkanélküliek rohamos szaporodása válságos helyzetbe sodorta Angliát.

Az újságok komor hangon írják a közeledő térlől.

LONDON, nov. 3. — Válságos idők fenyegetik John Bullt. A történelem folyamán Anglia irónként ment át olyan kritikus viszonyokba, mint ezidőszakra. Eltekintve az ir kérdéstől, amelynek a megoldása napról napra, hétről-hétre halasztódik, maguk a belviszonyok is olyanok Angliában, hogy aggodalomra adnak okot. A közeledő tél sok rejtélyes veszedelmet rejtget magában.

Otto H. Kahnnek, a híres amerikai bankárnak, aki európai utáról nemrégiben érkezett vissza az Egyesült Államokba, igaza volt azzal a kijelentéssel, hogy a háború alatti prosperitásnak Angliában az utóhangjai most nem nagyon vigasztalók. A válságúra vonatkozó jelekké uton utófelé bele lehet botlani. Egyik-másik annyira észrevehető, hogy csak az nem vesz tudomást róla, aki nem akar vagy aki a nemzetgazdasági szempontokhoz egyáltalán nem ért.

Angliában ezidőszakra két-száz ezer volt katona munkanélküli van. Különböző szervezetek azon vannak, hogy ezeknek az embereknek munkát juttassanak, de eddig az erre irányuló törekvések csak nagyon vézna eredményt tudnak felmutatni. Sőt a helyzet az, hogy a kisebb ipartelemek közül ugyazóiban napoként egy-kettő bezárja a kapuit, részben azért, mert nem bírja azt a költséget, amit a nyers anyag beszerzése jelenleg megkövetel, másrészt pedig azért, mert a rendelések száma is igenytelen volna nem igazolja az ilyen kisebb jelleget iparvállalatok fenntartását.

Anglia két legfontosabb ipari központjából, Liverpooból és Manchesterből rendkívül pesszimistikus tartalmú hírek érkeznek. A jelenlegi üzleti viszonyokat ebben a két városban azokkal, amelyek hónapokkal ezelőtt, ott uralkodtak, még csak nem is lehet összehasonlítani.

Az újságok nagyon komor hangon írják a közeledő térlől. Zavargásoktól, a nyomortól felcsigázott népek véres lázongásában megnyilvánuló lelkiállapotokról írják, még azok az újságok is, amelyek egyébként eddig a higgadtságot és nyugalmat hirdették.

John Bullt csakugyan válságos idők fenyegetik s valóban szerencsésről beszélhet, hogyha csak kisebb zavargásokkal verődik át a télen.

ÖNGYILKOS TANITÓNÓ.

Szerelmi bánatában és attól való félelemben, hogy soha férjhez nemni nem fog, végzett az életével.

CHICAGO, nov. 3. — Egy Mary Burdengen nevi svájci származású nő, aki nemrégiben érkezett Zürichből Chicagoba, ma a hozzátartozói lakásán megmérgezte magát. A hajnali órákban halt meg.

Hátrahagyott lelvélben azt írja, hogy azért végzett az életével, mert az ideálja, aki megígerte neki, hogy majd utána jön Amerikába, legutóbb azt írta, hogy megdöngölte magát s nines szándékában Amerikába vándorolni.

Fajt nekem — írja az utolsó sorokban — de fájt nekem az a tudat is, hogy soha többé férjhez nem megyek. En csak egyszer tudok szeretni és nem többször. Inkább végzek az életemmel. A nő huszonkilenc esztendő volt.

JAPAN MILLIÁRDOS FIA AMERIKÁBAN.

Shigeki Marimura

Az elmúlt napokban érkezett Amerikába báró Marimurának, a japán Rockefellernek fia. Japán leggazdagabb emberének fia a Harvard egyetemen akarja folytatni tanulmányait.

EGY HÁZASPÁR A VADAK KÖZÖTT ÉRZI JÓL MAGÁT

Egy házaspár, amely két esztendővel ezelőtt elhagyta a civilizációt, látogatást tett New Yorkban.

A fiatal asszony jobban szereti a vadakat, mint a civilizáltakat.

NEW YORK, nov. 3. — Mrs. Osa Johnson, az alatt a két esztendő alatt, amelyet Borneo vad dzsungeljében töltött, behatá, hogy a vad emberek sokkal kedvesebbek, mint a civilizáltak s hogy a vad élet általában sokkal jobb, mint a civilizált.

Mrs. Johnson ezelőtt két évvel elkísérte a férjét Borneo-ba és az Új-Hebridákra. A férje, Martin Johnson, fotográfus mesterséget űz. A két évet majdnem teljesen vademberek között töltöttek.

Mrs. Johnson az első fehér asszony, aki ezek között a vadak között megfordult az Új-Hebridákon.

Vissza akarok menni Borneo-ba, mondta a huszonhárom esztendő fiatal asszony az itteni egyik szálloda fényesen berendezett apartmanjában, ahol a férjével lakik.

Nem akarom ezeket a furcsa ruhákat és ezeket a szűk cipőket viselni. Szeretnék már megint egy darabot szabad ruhát viselni és meztől szaladgálni.

Ez a város a könnyezésig undorít engem a szórakozásival és az egész életével. (Civilizáció ez az egész amerikai élet — pfuj. Borneot az ember nem unhatja meg soha. Borneot az ember nem utáthatja soha. Nemcsak visszamegyünk Borneo-ba.)

A borneyiak majdnem úgy bántak Mrs. Johnsonnal, mint egy istennővel.

Mikor először tettem a lábamat borneyi földre, mikor a solnakuk először ütődött a homokos parthoz és a bennszülöttek megjelentek a parton, lándzsáikat forgatva a fejük felett, bevallom, megijedtem. Volt velünk valaki, aki értette a mi nyelvünket és értette az övéket. Ez a tolmács megmagyarázta nekik, hogy nem jövünk ellenes szándékkal és erre megnyugodtak.

NÉMET FOGLYOK VISSZATÉRÉSE OROSZORSZÁGBÓL

A német hadifoglyok százszámra vésznek és lerongyolódnak érkeznek vissza szülőházjukba.

Oroszországban magától értetődő az éhség — mondják a foglyok.

BERLIN, nov. 3. — Szovjet Oroszországból az elmúlt hetekben ezerszámra érkeztek vissza a német hadifoglyok. Hihetetlenül sanyaru és keserves benyomást tesznek. Sokan a hozzátartozók közül nem is ismerték rájuk. Vésznek, nyomorultak, lerongyolódtak, valósággal csak bőr és csontváz az egész megjelenésük.

Oroszországban — mondják a visszatért német foglyok általában — magától értetődő állapot az éhség.

Igaz ugyan, hogy a eszében visszaküldött orosz hadifoglyok megjelenése nem enged arra következtetni, mintha a hét hó esztendő mentek volna keresztül, de azért még összehasonlíthatatlannul jobb szinben vannak, mint a visszatért foglyok. Amikor a határon az orosz foglyok a németekkel találkoztak, az oroszok közül többen a következő kijelentést tették: — Borzalmas, Borzalmas. Itt ilyen a helyzet Oroszországban, ha az éhség magától értetődő állapot, akkor inkább foglyoknak maradunk meg Németországban.

Sohasem hittük volna, hogy a viszonyok ennyire iherhetetlenek legyenek Oroszországban.

Az orosz-német egyezség alapján, az elmúlt hetekben öt-hat millió teljesített szolgálatot Narva és Swinemunde között azzal a feladattal, hogy a német foglyokat és az orosz hadifoglyokat hazaszállítsa.

Németországban eddig kétszáz ezer orosz hadifoglyot tart. A határon szovjet megbízottak fogadták őket, akik elkísérték őket a saját köreikbe. A német kormány megbízottai Swinemundenél és Stettinél fogadták a visszatért hadifoglyokat.

A szovjet kormány a visszatérő német hadifoglyok sorsát külséjét azzal akarja enyhíteni, hogy elhunyt német hadifoglyok uniformisáiba öltözteti őket. Vannak olyanok, akik cifra katona köntösben érkeztek haza, de a köntös alatt csupa vézna, bőr és csontváz volt. Megrendít látnyanyokkal találkozik. A legrosszabb szinben azok vannak, a kiket Szibériából szállítottak vissza.

HARDING ÉS COOLIDGE NYILATKOZOTT

Harding nyilatkozata:

MARION, O., nov. 3. — Warren G. Harding újonnan megválasztott elnök a nagy győzelem alkalmából a következő nyilatkozatot hozta nyilvánosságra: "Feltéve azt, hogy a választás során beérkezett adatok megbízhatók, nem habozom ki-mondani azt, hogy boldog vagyok. Természetes, hogy ez a boldog érzés először hála-megköszönéssel öntözött."

"Azonban fenntartom azt, hogy a győzelem nem személyes győzelem, hanem a bizalom amerikai népszerelmének újabb megismerését nyújt. Ez a győzelem a nemzet hívó szava a republikánus pártból."

NE KINLÓDJON EGÉSZ TÉLEN

a köszvényes fájdalmak miatt, hanem hozassa meg az Oreon kanalas köszvényorvosságot

mely a köszvényt alapjában gyógyítja s alapos enyhülést ad. A köszvény forrása, mely néha oly borzasztó fájdalmakat okoz, nem a felületen van, hanem mélyben bent a szervezetben, a vérben. Az OREON köszvényorvossága a baj csírát öli meg, mert behatol a szervezet minden részébe s alaposan végzi a gyógyítási munkáját. A leghíresebb orvosok is az OREONT ajánlják régi makacs köszvénybajok ellen. Hozassa meg még ma!

Egy üveg ára egy dollár + 25 cent, teljes készlet öt üveg öt dollár. Helyben, Clevelandban üvege egy dollár. Postán is küldjük mindenhol. Vigyázzon, hogy a valódiat kapja s azért címezzé rendelését egyenesen a készítőhöz: VÖRÖS KERESZT PATIKA 8901 Buckeye Road, Cleveland, Ohio

még fokozza az, ha a nekünk nyújtott támogatás természetéről gondolok. Annak az időszakra a végét jelenti ez, a mely alatt szávak helyettesítették a cselekvőket és kezdődött a igaz hazafias és az igaz nemzeti becsület korának."

ÖS DEMOKRATA ÁLLAMOK SEGITETTÉK ELŐ A NAGY REPUBLIKÁNUS GYŐZELMET

nus Davis kormányzójelölt is, valamint az egész republikánus állami tike. Hardingnak az állam 88 megyéje közül 79-ben volt többsége, míg Davistnak 64-ben. Az eddigi adatokból az is megállapítható, hogy az összes felépített republikánus képviselőjelöltek győztek a választási harcban.

Harding világrekordja. Harding szavazattöbbsége általában ugy ez államban, mint az országban megőrt minden eddigi rekordot. A legnagyobb elnöki szavazattöbbség 2.545.515 volt, amelyet Theodore Roosevelt ért el 1904-ben. Ez évben Ohioban 235.000 volt a republikánus szavazattöbbsége, a helyi rekord eddig megtörténül állott fenn.

A hatalmas republikánus győzelmet kedden előszörban eredményi tették lehetővé. New York 1.250.000, Pennsylvania 1.000.000, Ohio csaknem félmillió, Illinois 800.000, Michigan, New Jersey, Massachusetts, California, Indiana stb. mind nagy többséggel, amelynek a száma 100.000 és 300.000 között változott.

Cox veresége saját karakterén. Ha Cox kormányzó Kentuckyban és Oklahomaiban is kisebb-számú maradt volna, akkor az a furcsa eset állott volna elő, hogy vereséget szenvedett volna mindazokban az államokban, a melyeket kortesztja során meglatogatott azzal a céllal, hogy ott a lelkeket magá felé csalogassa. Atutazott a Nyugaton; körutat csinált a Keleten, meglátogatta a határvidéki államokat és Tennessee-t. A legnagyobb párföldülés a rendszerint demokratá államokban volt tapasztalható, ahol pedig legjobban remélte a támogatást a saját maga, a wilsonizmus és a Nemzetek Ligája részére.

Az eredmény az lett, hogy vereséget szenvedett a demokrata New York államban, hogy elvesztette Marylandot és Missourit, hogy nem nyerte meg Tennessee-t és hogy sikertelen volt a nyugati államokban.

Korán biztos volt a győzelem. Már jóval éjféli előtt bizonyos volt Hardingnak győzelem. Connecticut, Delaware, Idaho, Illinois.

Karácsony jön - Küldjön magyar koronát

A Szeretett Unnepe közeledik. Gondoljon minden amerikai magyar arra, hogy tengerentúli véreink szomorúságát csak mi enyhíthetjük. A korona ár most alacsony, mert van téli az ideje annak, hogy PÉNZT KÜLDJÜNK JO BARÁTAINKNAK.

500 DOLLÁRÉRT	150.000 MAGYAR KORONÁT
100 DOLLÁRÉRT	22.500 MAGYAR KORONÁT
25 DOLLÁRÉRT	6.250 MAGYAR KORONÁT
10 DOLLÁRÉRT	2.500 MAGYAR KORONÁT
1 DOLLÁRÉRT	250 MAGYAR KORONÁT
300 KORONÁRA 1 DOLLÁRÉRT	300 ÖSSZEKÉSZÉEN

HAJOJEGYEK HAZAUTAZÁSRA KÖRÜLBELÜL. \$ 85.00 HAJÓJEGYEK EURÓPÁBÓL AMERIKÁBA KÖRÜLBELÜL. \$ 105.00 Felvilágosításért és táncsért forduljon teljes bizalommal erre a címre: MAGYAR-AMERIKAI BANKHÁZ, De Vita 2105 FIRST AVENUE, NEW YORK, N. Y.

SZÁZEZER KORONA

amerikai pénzben ma mindössze néhány száz dollár, amennyi pénzzel — még pedig megtakarított, fölös pénzzel — csaknem minden dolgozó amerikai magyar rendelkezik. Itt Amerikában nem sok, otthon tekintélyes, nagy pénzsözeg SZÁZEZER KORONA.

Mit csinálhat százezer koronával minden amerikai magyar? 100.000 KORONÁT hazaküldhet a családjának és azok a nagy drágaságokra egy évig is elélhetnek belőle. 100.000 KORONÁT elhelyezhet egy órási bankban, ahol a pénze kamatot hoz és azt a jövőben használhatja. 100.000 KORONÁÉRT vehet hajójegyet családtagjainak és kiközösíthatja őket hazáról, fogadott hazájába. 100.000 KORONÁVAL — ha esetleg vannak otthon törlesztésre adósai — azokat könnyen megfizetheti. 100.000 KORONÁVAL boldogra teheti otthon élő családját, akik már most várják a karácsonyi ajándékot.

Hogy milyen kevésbe kerül most SZÁZEZER KORONA és hogy milyen pontosan küldik azt haza, megtudhatja, ha megbízásával haladéktalanul erre a címre ír:

KISS EMIL BANKÁR

133 Second Ave., New York

KÉSZPÉNZ DOLLÁROK KIFIZETÉSE BUDAPESTEN

Azok részére, akik ragaszkodnak ahhoz, hogy pénzküldeményeiket otthon a legnagyobb értékű pénzben AMERIKAI DOLLAROKBAN fizessék ki, bevezetem nagy árárdással és költséggel a

Készpénz Dollárutalványt

amelyet az utalvány előmutatójának Budapestén a Pesti Magyar Kereskedelmi Bank, vagy a Magyar Általános Hitelbank

Amerikai dollárokból egy cent levonása nélkül kifizet. Nem tevéstendő össze ez a készpénz dollár utalvány más kompenzációt kiállított dollár utalványval, amelyet otthon koronákban fizetnek ki. Kiss Emil bankár által kiállított dollár utalványokat AMERIKAI DOLLAROKBAN FIZETIK KI.

Republikánus kormányzóvá választott Connecticut, Illinois, Kansas, Massachusetts, Michigan és New Hampshire államok polgárára. Tennesseeben a republikánus Alf Taylor győzött Roberts eddigi demokrata kormányzóval szemben, míg Illinoisban Len Small legyőzte J. Hamilton Lewis eddigi illinois szenátort.

A NŐK BARÁTJA (PIRULAK ALAKJÁBAN) Használgassa Ön is a NŐK BARÁTJÁT, mert az a nők legbiztosabb ható házi-szere havi betegségei megelőzésére, a fájdalom tüntetésére, nagyobbikora véres menstruáció, pótóhiányt szeri-velő állapotban levőknek, a korai gyermekülési megállítására. Meghűtött és rossz vértől származó haviállomány elmaradással és mindennemű női alanyi fájdalmaival. Az ára postal szállításal együtt \$1.10. Küldje a pénzt a címre: SROKEY KALMAN gyógyszer-gyáros, 1019 Liberty Ave., Pittsburgh, Pa.

ÉLELEM, RUHANEMÜEKET ÉS GAZDASÁGI GÉPEKET

Biztosítva a LLOYD INSURANCE CO. által. Utleveleket beszerünk. Pénzeket eladunk a legolcsóbb napi árbán. International Commercial House 210-12 Second Ave., New York, N. Y. Tel. Stuyvesant 5118

Ez már aztán dohány! Évtizedeken keresztül ezek tették a meggyőzés az H. RIPPEN Tobacco Products PETÓFI, RÁKÓCI, KOSZÓRÚ, KASSAI védjegyek alatt forgalomban levő pipadohányaira. Valamennyi olyan szerencsés keverék, hogy aki egyszer megízleli, nem cseréli azt fel semmi más dohánnyal. Kapható minden üzletben és minden csomagolt értékes cipunoktat is adunk, amelyeket remek ajándéktárgyakra váltunk be. Küldje be a mellékelt alványt teljes listánkat. Küldjön haza néhány font pipadohányt. Egy pipa jó dohány sok bajt elűz. H. RIPPEN 361 C. Division St. Perth Amboy, N. J. küldje el részemre Prémium listájakat és írjak meg mibe kerül ... font pipadohány. Név: Cím:

H. RIPPEN

H. RIPPEN TOBACCO PRODUCTS PERTHAMBOYN, N. J.

KÖRNYÉKE

R. VILMOS
Akron, O.
meyer Tivadar Királyhelme-
Kovács Ferencné leveleivel.

KRONI MAGYAR ORVOS
Dr. Lowen Armin
gyar orvos és sebész, az ócska-
si tudományok tudora. Cím-
So. Main Str., Akron, Ohio.
efon: O. S. 4059. Bell Main 780.
lása: 733 Grant St. Telephone:
S. 2907. Bell-Phone, Main 789.

Papp Grocery Co.
351 So. Main Street,
Akron, Ohio.
KRONI ÉS KÖRNYÉKE LEG-
GYORSABB FÜSZER ÉS ME-
SZÁRSZÉK ÜZLETE.
Mazzolaszói és friss szobitól
gyrártár.
Villanyal berendezett kávé
prkölde.
Akron kívánatra bárhová hász-
p szállítom.
Telephone: Bell Portofó 2622 h c

T KEZELEK.
A rendszeres sikeresnek bizi-
sitos vizsgálódásaim a lom-
romai, berlini, bécsi kliniká-
gyorosi gyakorlatom idült
egészek kezelésének módját
származtatva, hogy sikeres eredményt
gyógykezelésben. Ha beteg,
szám és beszéljék meg együtt
beteg sok évi szenvedéseitől
és egész életének lefolyását
iltoztassák.

és tanácsadás ingyen. Magya-
r vagy hitvány, gyöngy báb.
Jón, segíteni fogom.
East Exchange St.
110.
Eg. este 6:30-tól 8 óráig.

ZOLGÁLAT
Oszályunk tökéletes külföldi
a az Akron és környéki la-
t ad ki,
szeket,
at és az erre vonatkozó
Sleg,
nyelve ügyekben eljár,
számba szőő bank szol-

A People's Savings & Trust
Kirokádó pedig a Rider és
és a 992-994 East Market
kötetétek után.

S & Trust Co.
Cuyahoga Falls Avenueket
zi
Market Street.
le a
ational Bank!!
zleti negyed szívében.
MINT \$34,000,000.
LLALAT AKRONBAN.

S teljes felelősség
mellett napi á-
vonatra, a legelőőbb napi á-
sz hazai ügyeket gyorsan, pon-
ANDOR
alatt működő pénzküldő,
szőlő irodája
COLUMBUS, OHIO
h c

STÖK
szállodák részére, ugyancsak
aluminum edények, minden
rendelésre jutányos áron kap-
rendeléshez kérem az árat
rben hozzácsatolni.
n nagy rajtárt halomstam fel
számszámú részletekkel, emellett
n a gyárból rendelve, nagy
aritással vehet részvételt és réz-
nak a leszállított árat:
nos részlet árá \$8.50
nos részlet, nehéz réz-
gi ár \$15, most \$10.00
\$25, most \$15.00
45 cent
ár csomagolási költséget
kalm.
hez rézből, rézfödővel,
\$100
\$1.50
Ohio

REGÉNY

A LÁMPÁS.

Irta: Gárdonyi Géza.

(4-ik folytatás.)
Ugy számítottunk, hogy egy
nőbány nap múlva hazaindulhat-
nak.
Anonban Erdélyből és Tiszán-
tulról igazolt hírek jöttek. Győ-
zelmekről és vereségekről ke-
verten szóltak ezek a hírek.
Marec hordta a városból.

Egy éjjel valami nyomást ér-
ték a villamon.
Félpillantók. Marec láttom
magam előtt.

— Mi baj? — kérdeztem.
— Kossuthot elfogták.
— Lehettetlen.
— Katonák beszélnek.
— Mit tegyünk?
— Elmegyünk a tábora.

Félpeltem. Kiszóktunk a kör-
házból. Szólosi már a kapu
előtt várt bennünk s csak any-
nyit mondott.

— Utközben ráerünk meg-
gyógyulni.
S egy paraszt kosára üve,
elindultunk a Rákoson át Sze-
ged felé.

Ma már nem tudom megérte-
ni azt a látást, amely akkor ha-
talmába tartotta a lelkeket.
Mind a hárman gyöngék vol-
tunk még. Sebeink még sajog-
tak, de azért készek voltunk
újra odaállni a harsorba, ha-
gy küzdjünk és vérünket ont-
suk a hazáért.

Különösen a cigányt bántul-
tam. Ez a fél karját már el-
védette és kész volt ismét
kardot ragadni a megmaradt
kezdő.

Az életnek nem volt értéke
a hazai előtt.
A mi pedig a cigány gyáva-
ságot illeti, Marec ugyan nem
öröklött semmit.

Csendesen, többnyire szóla-
nul ültünk a kocsinkon. Néha
mégis felsóhajtottunk.
— Szegény Guttmanné — sző-
tam én — el sem bucsuzhattam
tőle.

— Szegény hazám — mon-
dotta Szólosi — szomorú sejt-
telmeim vannak, ha az orosz
legrész bennünket.

Marecnak egész másféle jár-
tak a gondolatai.
— Ha, ugymond, most egy
bírákat találnék, bizonyisten el-
lopnám és megszűntém.

Mikor Szegedre érkezünk, ő
volt. A városok megállítottak
bennünket.

— Kik vagytok?
— Magyarok vagyunk.
— Hová mentek?
— A Görgey tábora.

— Olyan már nincs.
— Micsoda?
— Görgey tegnap lerakta a
fegyvert Világosnál.

Szólosi elsápadt. En a szíve-
met éreztem megszakadni.

ATYA! Fáradsan, kimerítlen jön
este haza a munkából, elbátortala-
nodva olykor észre, mintha szem-
benem sem lehetne hasznát venni.
hígg az arckifejezése, elhangyok,
olyan, mintha ellenállásra képtel-
 lenne. Tudja-e azt, hogy a természet
egyszerűen figyelmezteti, hogy
szüksége lenne megtisztítani a szer-
vezését ama mérges anyagoktól, a
melyek a tudolgoztatott gyomrot
elcipik és amelyek az őn kórában és
ebben az évszakban sűrűn jelent-
keznek.

ANYA! Szenvedett fluban, tifa-
soss lában, fűdőgyulladásban, vagy
másfajta hejban, amelyek sokszor
hátréti költéseseknek teljesíté-
sben gátolják? Szenvedett-e foly-
ton az aszanyok körül leskedő hát-
fájásban, vagy a többi a nőknél szo-
kásos betegségeiben, amelyeket itt
felsorolni tudok lenne?

GYERMEKEK! Hazajöttök az is-
kolából, rosszkedvűen, folyton ké-
zen a veszekedésre? Elfordult az,
hogy még játszani sincs kedvetek,
fiatok, lányok vagytok?

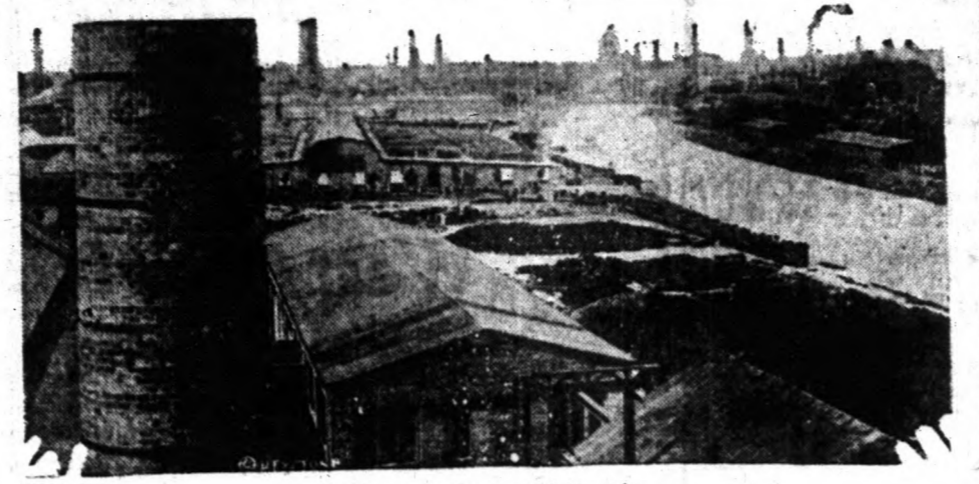
Mindezen bajok ellen egy jó kive-
zés út van: a Cintoria orvosság, a
melynek minden része. Miután
megiszítja az embert, szervezetét
mindenfélle mérges anyagoktól, fel-
frissíti a májat és jó étvágyat sze-
rez.

Amikor Cintoriat vásárol, kérjük,
figyelje meg, mennyivel jobb orvoss-
ágot vásárol, és mennyivel többet
kap, mint régebben, egy keveset
több pénzért.

Minden patikában és olyan üzlet-
ben, ahol patikaszerket árusítanak,
kapható a Cintoria. Ha a kereskedő
elfogyott volna, akkor írja meg an-
nak nevét és címét.

The Cintoria Co.
MANUFACTURING
CHEMISTS.
P. O. BOX 274,
BRADDOCK, PA.

A BERLINI MUNICIÓ GYÁRAK A BÉKE SZOLGÁLATÁBAN.

A híres spandaui munició gyár.
A valamikor páratlanul nagyszabású német munició és fegyvergyárak egymásután alakulnak át
a békes termelés szolgálatára. A híres spandaui gyárban, mely hihetetlen mennyiségben gyártotta
a császár részére a hadiárúk tömegét, megkezdődött már a munka. A hatalmas gyártelep ezentul
gazdasági gépeket és szerszámokat gyárt a német földműveseknek.

kezére. Áruló gazember.
Éhesek voltunk és fáradtak.
Az én barátom egyet gondol,
aztán így szól:
— Hát csak azért is oda me-
gyünk.
— Csak nem megyünk tán az
oroszián torkába?
— De éppen oda megyünk,
csak hogy előbb maszlalgot
adunk neki. Csak bíz rád ma-
gadat.

A szemei csillogtak. Szép em-
ber volt és bátor, és vidám.
Bekoportatunk az ajtón. Ma-
ga a gazda nyitotta ki.
Egy rendkívüli városfejű
ősz ember volt. A tekintete ra-
vasz. Szürke molnár ruhába
volt öltözve.

— Janicsok Pál urat keres-
sük — szőlt az én barátom.
— En vagyok — felelt a mol-
nár.
— No hál' istennek. Azt hit-
tük, már sohasem érünk ide.
Hát kedves bátyám, mi bujdosó
honvédek vagyunk. Hallottuk,
hogy bátyám uram igaz jó ma-
gyar hazafi, és itt a falu sző-
lőn azt mondom én a barátom-
nak: Vannak még becsületes jó
magyar emberek, gyerünk Jani-
csok bácsihoz, a kiről én a tá-
borban egy bajtársamtól sokat
hallottam. Az idő fordult,
hogy visszazöngéltél nekünk,
hogy a hazafiságot és becsüle-
teséget hirdesse velők. Ó min-
ket nem ad fel, hanem holnap
utrapoaszát. Pöljegyzki a neveink-
et és elteszi, hogy ha az idők
esetleg megváltoznak, ránk hi-
vatkozhassék.

Lefeküdtünk.
Néhány perc múlva megsző-
lálnam:
— Pajtásám. Kelj fel.
— Minek?
— Nyisd ki a kályha ajtót
és dugd bele a fejedet. Beszéd-
t hallók.

Ugy tesztek, a hogy mondja,
hát csakugyan hallom ám a
molnár hangját:
— ...mert lásd anyjuk,
okos embernek mindennek kell
számítani. Kossuth visszatérhet,
és engem pörbe foghatnak. Ak-
kor ez a két ember, meg ezek-
nek a családja mellett bizi-
nyitanak, hogy én a bujdosó
magyarokat rejtettem és re-
bellis voltam.

— Nyögd ki hát, ne várakoz-
tass.
A bakter halkán és sajnálko-
zó hangon szőlt:
— Gyerek van a háznál.
— Az én háznál?
— Ráintett a fejével.
— Micsoda gyerek?
— Vállat vont. Aztán a botjá-
val a port turkálva felelt:
— Azt mondják, hogy a szol-
gabíró ...
— Azt hittem, hogy leroska-
dók.
— A szemem előtt összefutottak
a házak, a eszilagok a fák és
a bakter.

Az utfélen egy ledöntött fa-
törzsek voltak. Leültem arra és
hogy kis idő múlva így szőltam
a bakterhez:
— Mondj el mindent, a mit
tudsz.
A bakter nem tudott egyebet,
mint azt, hogy a szolgabíró szor-
galmasan átjárt hozzám. És
hogy a feleségem az utóbbi
hónapokban annyira elzárko-
zott, hogy senki sem látta. Vég-
re ezelőtt két héttel a bába is
megjelent a háznál.
— És engem holtnak hitte-
tek!
— A szolgabíró mondta.

— Jó estét Marec! — szőltam
hozzá örömmel.
— Jó estét — felelte meg-
hökkenve.
— No — kérdeztem — meg
sem ismeris talán?
— Minden lélek dicséri az
urat — rebegte elfulladó léleg-
zettel — hát csakugyan a mes-
ter ur volna!
— Nem is az ördög.
— Hát nem halt meg?
— Látthatod.
— Ajnye, ajnye! — szőlt a
fejét vakarva.
— Tovább akartam menni, de ő
visszatartott.
— Megálljon mester ur —
szőlt — álljon meg csak egy
kicsit.
— Mit akarsz mondani?
— Mit? Hát egy kis baj
van.
— Micsoda?
— Nem tudja még?
— Nem. Meghalt tán a fele-
ségem?
— Dehogyan halt.
— Hát mi baj van?
— Ajnye, ajnye — szőlt is-
mét a fejét csóválgatva.

Este volt mikor a falumi ha-
tárát elértem.
Az utama a eszilagok vilá-
gítottak. A prücsök és békák
mélá zengése üdözött. A je-
genyefák mint néma, sötét örök
magaslottak ki a faluból.
A kocsma ablaka világos volt.
Valaki harmonizált benne.
Mögösmertem kiesoda: Csik
Lőrinc, a részeges eszmadia
legény.
A szivem feldobogott, mikor
az utcára léptem.
Még egy pere és én átölel-
ve tartom az én kis felesége-
met.
— Jó estét Marec! — szőltam
hozzá örömmel.
— Jó estét — felelte meg-
hökkenve.
— No — kérdeztem — meg
sem ismeris talán?
— Minden lélek dicséri az
urat — rebegte elfulladó léleg-
zettel — hát csakugyan a mes-
ter ur volna!
— Nem is az ördög.
— Hát nem halt meg?
— Látthatod.
— Ajnye, ajnye! — szőlt a
fejét vakarva.
— Tovább akartam menni, de ő
visszatartott.
— Megálljon mester ur —
szőlt — álljon meg csak egy
kicsit.
— Mit akarsz mondani?
— Mit? Hát egy kis baj
van.
— Micsoda?
— Nem tudja még?
— Nem. Meghalt tán a fele-
ségem?
— Dehogyan halt.
— Hát mi baj van?
— Ajnye, ajnye — szőlt is-
mét a fejét csóválgatva.

XVI.
Este volt mikor a falumi ha-
tárát elértem.

Az utama a eszilagok vilá-
gítottak. A prücsök és békák
mélá zengése üdözött. A je-
genyefák mint néma, sötét örök
magaslottak ki a faluból.

A kocsma ablaka világos volt.
Valaki harmonizált benne.
Mögösmertem kiesoda: Csik
Lőrinc, a részeges eszmadia
legény.

A szivem feldobogott, mikor
az utcára léptem.

Még egy pere és én átölel-
ve tartom az én kis felesége-
met.

— Jó estét Marec! — szőltam
hozzá örömmel.

— Jó estét — felelte meg-
hökkenve.

— No — kérdeztem — meg
sem ismeris talán?

— Minden lélek dicséri az
urat — rebegte elfulladó léleg-
zettel — hát csakugyan a mes-
ter ur volna!

— Nem is az ördög.
— Hát nem halt meg?
— Látthatod.
— Ajnye, ajnye! — szőlt a
fejét vakarva.

— Tovább akartam menni, de ő
visszatartott.

— Megálljon mester ur —
szőlt — álljon meg csak egy
kicsit.

— Mit akarsz mondani?
— Mit? Hát egy kis baj
van.

— Micsoda?
— Nem tudja még?
— Nem. Meghalt tán a fele-
ségem?
— Dehogyan halt.
— Hát mi baj van?
— Ajnye, ajnye — szőlt is-
mét a fejét csóválgatva.

FELÜGYELET MELLETTI UTAZÁS.
MAGYAR TESTVÉREIM!
Aki azt akarja, hogy a KARACSONYI ÜN-
NEPEKERE kellő időben hazaérjen,
Hogy podgyássa biztosan megérkezzen,
Hogy utközben semmi kellemetlensége ne le-
gyen és ne történjen,
Ugy foglalja le helyét a November 9-én induló
ismert
PANNONIA
hajón, amely közvetlen átszállás nélkül megy
Triestbe.
Az utasainkat egy legmegbízhatóbb emberem, Gyurkovics József
ur kíséri el, akieit teljes szavatosságot vállalok, hogy utközben
mindent megtesz az utasok érdekében, éppen úgy, mintha én ma-
gam lennék az.
Mindenkéni fogva kérem, hogy akik ezen kedvező alkalmat
igénybe akarják venni, küldjenek előlegét haladéki nélkül ezen
a címen:
RIZSÁK JÁNOS
Passaic, N. J.
127 Second Street.

LEGELSŐ CONNECTICUT-ÁLLAMI MAGYAR BANK
ADLER, SALZMAN & ADLER
állami-felügyelet alatt álló bankja
51-53 CONGRESS AVE. NEW HAVEN, CONN.
PENZI A VILÁG MINDEN RÉSZÉBE, egy levélben, mint távirati uton teljes felelő-
ség mellett küldünk. — MÁR MEGKEZDÜNK A KARACSONYI PÉNZKÜLDÉS-
T. Tegye boldoggá az óhazában élő hozzátartozóinak ünnepeit azáltal, hogy most, midőn
a pénz ocsó: küld nekik.
HAJÓJEGYEKET MINDEN VONALRA ELADUNK. — Ha azt akarja, hogy nyugodt
utazása legyen, vagy pedig ha azt akarja, hogy az óhazából kijövő hozzátartozója
nyugodtan jöjjön, vegye hajójegyet bankháztunktól.
A KIHÓZATALHOZ SZÜKSÉGES IRATOKAT felelősség mellett elkészítjük. Beesületes,
tisztesesges tanácsot adunk a kihazatal dolgában is.
PONTOSAN S RENDESSEN ELINTÉZZÜK ÓHAZI DOLGAT. — Összekötötést tar-
tunk fenn az óhazával s mindenütt jó ügyvédekkel vagyunk összekötötteben.
FARMOK, HÁZAK, LOTTOK MINDIG VANNAK ELADÁSRA ELŐJEGYZVE. — Na-
gyon sok magyar család boldog ma már, kik általunk esen államban vettek farmokat.
Közel vannak a nagyvárosok: minden természet könnyen s gyorsan a legmagasabb
áron értékesítheti.
BANKUNK ELFOGAD BÉTETEKET a 4% kamatot fizet az első naptól kezdve s bár-
mely nap visszadja kamatos kamattal pénzt.
VIDÉKI HONFITÁRSAINK LEVÉLRE AZONNAL VILÁSZOLUNK. — Utbaigazítást
és tanácsot ingyen adunk. — Mi minden munkánkért nemcsak szóval, de bankpale-
tákkal, vagyonokkal s tiszta becsületekkel felelünk. — Pontos címünk:
ADLER, SALZMAN & ADLER
BANKHAZA
51-53 CONGRESS AVE., NEW HAVEN, CONN.

CONNECTICUT és NEW JERSEY
BRIDGEPORTI, CONN. IRODA: 2260 Fairfield Ave. Irodavezető: PATHAY ISTVÁN.
PERTH AMBOY, N. J. IRODA: 705 Cortland St. Irodavezető: ORAVECZ IMRE.
MEGBIZOTTAK: Bridgeport, Conn.-ban GREGA DEZSŐ, CSABINA ISTVÁN és IMRE SÁNDOR.
Stamford, Conn.-ban: BARIČSKÓ ANDRÁS. — So. Norwalk, Conn.-ban: CZÉL JÁNOS. — Tor-
rington, Conn.-ban: FERENCZY GYULA. — Roebing, N. J.-ben: CSOGEHY MIKLÓS. — Trenton,
N. J.-ben: UJVÁRY GÁSPÁR. — Philadelphia, Pa.-ban: FABIÁN MIHÁLY.

GYORSAN ÉS BIZTOSAN
A legelőőbb napi árfolyam szerint fűtjük ki az
óhazába élő szereteteink, a MOKRAY TESTVÉREK ál-
lami felügyelet alatt álló PÉNZKÜLDŐK útján küldött
összeget.
Hajójegyeket minden kikötőbe és hajóra mindig
kaphat.
Hozzártározóit ciceón és bárhomon kibozhatjuk az
óhazából.
MOKRAY TESTVÉREK 150 SECOND STREET
PASSAIC, N. J.
h c

Közeledik a tél. Jön a szent karácsony.
Gondoljon szereteteire
Az óhazában szünlődő rokonok sóvárgó szívvel várják az
Amerikában élő szereteteikről a segítséget. Napról-napra sürűbben
jönnek a levelek, melyekben kétségbejítő helyzetüket írják le és
rimánkodnak, hogy
KÜLDJÉTEK PENZT! GYERTEK HAZA!
KÜLDJÉTEK HAJÓJEGYET!
Az amerikai magyarnak arányból van a szíve. Elküldeni a
KONZUL LEVÉLET, a HAJÓJEGYET, még az utolsó dollárját is,
de nem tudja, hogy kiben bizon, kinez forduljon, mert már annyiszor
csalították.
Nem fog csalatkozni és saját érdekében cselekszik, ha rokona
kihazatal, pénzküldése, hazautazása, vagy bármely más ügyben
bizalommal fordul a pontosságáról és megbízhatóságáról előnyösen
ismert
CSIPŐ LAJOS
PÉNZKÜLDŐ ÉS HAJÓJEGY IRODAJAHÓZ,
aki 15 évi becsületes és lelkiismeretes kiszolgálásával bebizonyí-
totta, hogy ő a MUNKASOK MUNKÁSA, legelőbb barátja az
amerikai munkás népek és teljesen nyugodt lehet az, aki Csipő La-
josa bizza rokona kihazatalát, pénzküldését vagy hazautazását.
Forduljon bizalommal erre a címre:
CSIPŐ LAJOS
PERTH AMBOY, N. J.
477 State Street.

Bridgeport, Conn. s környéke magyarsága
szives figyelmébe.
Tisztelettel értesitem a város és környéke igen
tisztelt magyarságát, hogy Real Estate s Közjegyző-
zői irodámat kibővítettem
Pénzküldés és hajójegy irodával
IRODA: 1286 STATE ST. AZ ELSŐ EMELETEN.
Pénzt Amerikának egyik legnagyobb bankja
által leggyorsabban s teljes felelősség mellett
A VILÁG BÄRMELY RÉSZÉBE
a napi árfolyam szerint küldök.
HAJÓJEGYEKET bármely vonalra eladok. — Ha
kiakarja hozzátartozóját hozatni, forduljon hoz-
zám, a törvényes iratokat megszerzem s kial-
lítottom.
MINT TÖRVÉNYES KÖZJEGYZŐ bármely hiva-
telos iratot kiállítok és hitelesítek.
Céлом, hogy megmutassam, miszerint ezen a téren
is különös figyelemmel fogok fáradozni honfi-
társaim érdekében. — Tisztelettel
ILKOVITS J.
pénzküldési s hajójegy irodája.
1286 STATE ST., BRIDGEPORT, CONN.
251, c-4

VIZTISZTÍTÓ KÉSZÜLEK
K-I-S-Ü-S-T
Tiszta vörös rézből jutányos áron. — Teljesen fel-
szerelve, extra csővel és hűtővel ellátva.
Árak: 2 gallonos \$15.00, 3 gallonos \$18.00, 4 gal-
lonos \$20.00, 5 gallonos \$22.00.
Rendelésével együtt küldje a pénzt money orderen.
Rendeljen, mielőtt elfogy.
Frank Mesanko
702 Cass Street, Trenton, N. J.
Telephone szám: 5881-W.

HIMZÉS
Lányok, asszonyok, ne
rontok szőmököt, ne
rosszaképek idejétek kezi him-
zését. Vegyünk egy him-
ző gépet, amely csak \$1.50.
Vegye most, mert nagy
mennyiségben csak \$1.50-
ért kapható. Minden gépet
mutatni 1 dollárjával. Ne
felejtse, hogy esen alkalom
csak 1 napig tart. Gondol-
ja meg gyorsan! Ne ma-
lazzon, esen alkalom!
Géppel jobb és esebb mun-
kát végezhet, mint késsel.
Még azok is, akik sohasem
híméztek, gyorsan kezd-
jék el. A gépet minden
dolgotka kieszállított.
Vid gyárakot után. Ne fele-
jtse, hogy a gépet né-
hány óra alatt többet hi-
mézhet, mint késsel egy
hét alatt. Ne késseni! Ké-
zen a pénzt mai Várja ki o
hirdetés és kizárólag a
dollárral vagy küldjön 20
centet helyében szállított
költségre és mi a gépet el-
küldjük és ön az átvételmi
fizetésért.
A gépet minden
dollárral vagy küldjön 20
centet helyében szállított
költségre és mi a gépet el-
küldjük és ön az átvételmi
fizetésért.
A gépet minden
dollárral vagy küldjön 20
centet helyében szállított
költségre és mi a gépet el-
küldjük és ön az átvételmi
fizetésért.
Egzen kívül küldünk 1 győ-
zelmű miniatűrűt ingyen
1 himzőgéppel és órával.
Ha Európába megy, vegyen
egy gépet, mert az a leg-
jobb ajánlat, amit fo-
lyósítunk.
Vegye most, mert
vétel, 3 gép ára \$2.75, 6 gép
ára \$4.50. Ügyelnek keres-
tetek.

EAGLE MFG. & SALES CO.
BOX 148 NEW YORK, N. Y.

